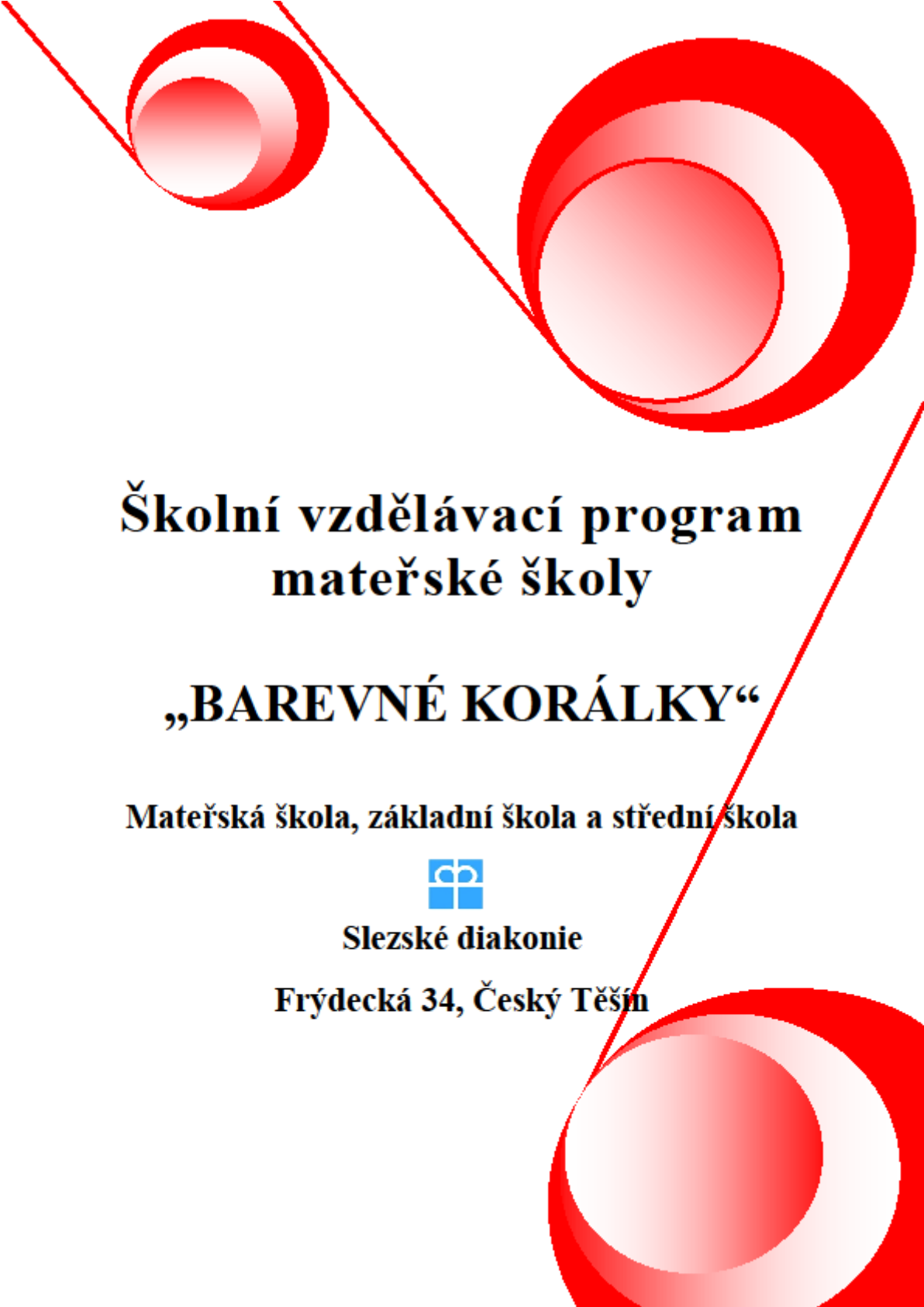

The page features three large, stylized red circles with white gradients, connected by a thin red line that runs diagonally from the top left to the bottom right. The circles are positioned in the top left, middle right, and bottom right areas of the page.

Školní vzdělávací program mateřské školy

„BAREVNÉ KORÁLKY“

Mateřská škola, základní škola a střední škola

Slezské diakonie

Frýdecká 34, Český Těšín

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je vypracován podle RVP PV (VÚP 2004) ve znění úpravy účinné od 1. 9. 2020 a upraven jako školní vzdělávací program mateřské školy speciální.

Motivační název:

“BAREVNÉ KORÁLKY”

**Barevné korálky na šňůrku navlékám,
svět kolem sebe u toho poznávám.**

V souladu s ustanovením odst. 1) písm. a) § 168 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů byl školní vzdělávací program schválen ředitelkou školy Mgr. Zuzanou Filipkovou, Ph.D., projednán pedagogickou radou dne 24. 06. 2020, schválen radou dne 28. 05. 2020.

Podpis ředitele školy:

V Českém Těšíně dne 27. 8. 2020

Obsah

I.	Identifikační údaje školy	5
1.1.	Název školy	5
1.2.	Zřizovatel.....	5
1.3.	Vedení školy.....	5
1.4.	Kontakty	5
1.5.	Platnost dokumentu	6
1.6.	Zpracovatelé	6
1.7.	Schválení dokumentu	6
II.	Obecná charakteristika mateřské školy	7
2.1.	Charakteristika školy	7
2.2.	Historie, velikost a třídy školy	7
2.3.	Charakteristika učitelského sboru	8
2.4.	Charakteristika dětí.....	8
III.	Podmínky vzdělávání	8
3.1.	Věcné podmínky	8
3.2.	Životospráva.....	9
3.3.	Psychosociální podmínky	10
3.4.	Organizace	10
3.5.	Řízení mateřské školy.....	11
3.6.	Personální a pedagogické zajištění	11
3.7.	Spolupráce s rodiči.....	12
3.8.	Podmínky pro vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními dle druhu a stupně zdravotního postižení.....	12
3.8.1.	Výchova a vzdělávání dětí s poruchou autistického spektra (PAS)	13
3.8.2.	Výchova a vzdělávání dětí s mentálním postižením.....	14
3.8.3.	Výchova a vzdělávání dětí s tělesným postižením	14
3.8.4.	Výchova a vzdělávání dětí se sluchovým postižením	15
3.8.5.	Výchova a vzdělávání dětí se zrakovým postižením.....	15
3.8.6.	Výchova a vzdělávání dětí s narušenou komunikační schopností.....	16
3.9.	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
3.10.	Povinné předškolní vzdělávání.....	17
IV.	Organizace vzdělávání	18
4.1.	Charakteristika tříd	18
4.2.	Denní režim	18

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

4.3. Přijímání dětí do mateřské školy.....	19
V. Charakteristika vzdělávacího programu	20
5.1. Cíle a poslání mateřské školy	20
5.2. Metody a formy vzdělávání	21
5.3. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	22
5.4. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	22
5.5. Doplnující programy.....	25
VI. Vzdělávací obsah programu „Barevné korálky“	26
6.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu.....	26
6.2. Třídní vzdělávací program.....	26
6.3. Témata integrovaných bloků	28
VII. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání	44
Seznam použitých zkratk	47
Příloha č. 1.....	48
Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	48

I. Identifikační údaje školy

1.1. Název školy

Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie

Sídlo a fakturační adresa: Frýdecká 691/34, 737 01 Český Těšín

Doručovací adresa: Dukelská 2096/5a, 737 01 Český Těšín

IČO: 70240655

REDIZO: 610200814

IZO: 150007396

www.skolasd.eu

1.2. Zřizovatel

Slezská církev evangelická a. v.

Adresa: Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín

Úzce spolupracujeme se Slezskou diakonií.

1.3. Vedení školy

Ředitel: Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D.

1. zástupce ředitele: Ing. Alena Skotnicová

2. zástupce ředitele: PhDr. Mgr. Irena Čechová

1.4. Kontakty

E-mail: cps.diakonie@tiscali.cz

Telefon – sekretariát Český Těšín: +420 558 764 360

+420 734 369 957

MŠ Bohumín: +420 739 382 788

MŠ Český Těšín: +420 736 504 198

MŠ Karviná: +420 737 219 383

1.5. Platnost dokumentu

od 1. 9. 2020

1.6. Zpracovatelé

Koordinátor ŠVP a kolektiv učitelů MŠ.

1.7. Schválení dokumentu

Školní vzdělávací program byl projednán na pedagogické radě dne 24. 06. 2020 a na školské radě dne 02. 07. 2020. Schválen byl radou škol dne 28. 05. 2020.

II. Obecná charakteristika mateřské školy

2.1. Charakteristika školy

Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie je škola samostatně zřízená pro vzdělávání žáků a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uvedených v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění.

Prostřednictvím různých aktivit směřuje k plnohodnotnému rozvoji dětí a jejich maximální integraci do společnosti podle jejich fyzických a mentálních schopností.

Škola poskytuje vzdělávání podle školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání a její součástí je několik odloučených pracovišť.

2.2. Historie, velikost a třídy školy

Mateřská škola je součástí základní a střední školy Slezské diakonie se sídlem v Českém Těšíně.

Mateřská škola Slezské diakonie byla zapsána do rejstříku škol 11. 6. 2007 a svou činnost zahájila 1. 9. 2007.

Prostory mateřské školy jsou přizpůsobeny a vybaveny tak, aby splňovaly podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí se zdravotním postižením. Budovy jsou bezbariérové. V okolí budov se nacházejí zahrady, které jsou mateřskými školami využívány k aktivitám pro děti.

Třídy mateřské školy:

1. Třída MŠ – Bohumín, ulice Nerudova 1041
2. Třída MŠ – Český Těšín, ulice Třanovského 1758/10
3. Třída MŠ – Karviná, ulice Horova 654

2.3. Charakteristika učitelského sboru

V mateřské škole pracují učitelé, kteří splňují potřebnou kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb.¹. Vzhledem k těžkému postižení většiny dětí působí v MŠ i asistenti pedagoga, kteří splňují potřebnou kvalifikaci podle téhož zákona. Všichni pedagogičtí pracovníci si nadále průběžně prohlubují vzdělání dle aktuální nabídky různých vzdělávacích institucí.

2.4. Charakteristika dětí

Mateřská škola Slezské diakonie je určena dětem ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do MŠ právní nárok. Na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje komplexní výchovně vzdělávací péči dětem s:

- středně těžkým mentálním postižením,
- těžkým mentálním postižením,
- hlubokým mentálním postižením,
- poruchami autistického spektra,
- různými formami kombinovaného postižení dle doporučení školského poradenského zařízení.

III. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Materiální vybavení

Mateřská škola má k dispozici široké spektrum **didaktických pomůcek** (knihy, pracovní sešity, didaktické obrázky, metodické příručky, výukové CD atd.), **sportovního náčiní, hudebních nástrojů** (sadu orffovských melodických a rytmických nástrojů), **kompenzačních a rehabilitačních pomůcek** (speciální židle a sedačky, polohovací pomůcky, relaxační pomůcky aj.).

¹ o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Pomůcky pro speciální péči jsou dle možností průběžně pořizovány vzhledem k potřebám dětí a na základě doporučených podpůrných opatření. Dětský nábytek a hračky jsou podnětné, bezpečné a přístupné. Jsou přizpůsobeny dětem se zdravotním postižením a vyhovují dětem dvouletým.

Prostorové vybavení

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy jsou v souladu s bezpečnostními a hygienickými normami dle platných předpisů. Každá třída je vybavena hernou, dostatečně velkým prostorem pro výuku a relaxačním koutkem nebo postýlkou pro odpočinek. Všechny třídy mají venkovní zázemí – zahradu. Děti zde mají prostor pro dostatek pohybových i jiných aktivit přizpůsobených jejich věku a druhu zdravotního postižení.

Hygienické vybavení

Zdravotně hygienická zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny dětem se zdravotním postižením. Dále jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a vyhovují stanoveným požadavkům vyhláškou č. 410/2005 Sb.².

3.2. Životaspráva

Dětem jsou každodenně dovážena doplňková jídla a obědy, které jsou podávány u stolu v prostorách třídy nebo v jídelně. Složení jídelníčku je plnohodnotné a vyvážené, odpovídá normám stanoveným vyhláškou č. 107/2005 Sb.³

Pitný režim je dětem k dispozici po celý den.

Režim dne vychází z potřeb a možností dětí. Každý den pobývají dostatečně dlouho venku, s ohledem na kvalitu ovzduší. Dbáme na vyváženost aktivity a odpočinku jednotlivých dětí.

²o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

³o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

3.3. Psychosociální podmínky

Pro děti je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku.

Na děti jsou kladeny přiměřené nároky vzhledem k jejich schopnostem a dovednostem. Snažíme se najít vhodný způsob komunikace, který vychází z potřeb a schopností jednotlivých dětí.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno či naopak.

Všichni zaměstnanci respektují individuální potřeby dětí a vhodně na ně reagují.

Poskytujeme dětem dostatek času na adaptaci na nové prostředí a situace. Usilujeme o to, aby se děti cítily v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně.

3.4. Organizace

Třídy mateřské školy mají snížený počet dětí⁴, který umožňuje individuální přístup ke každému dítěti i společnou činnost v malé či středně velké skupině. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Denní řád je pružný natolik, aby umožňoval reagovat na individuální možnosti dětí a na jejich aktuální potřeby. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, jsou podněcovány k vlastní aktivitě. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený.

Do denního programu jsou několikrát v týdnu zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

⁴dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Kromě operativní osobní i elektronické komunikace se pravidelně konají pracovní porady – jak pedagogické porady celé školy, tak na jednotlivých pracovištích.

V celém kolektivu je budována atmosféra důvěry, tolerance a vzájemné podpory. Zaměstnanci jsou motivováni ke spolupráci a k zapojení do rozhodování.

Mateřská škola úzce spolupracuje s:

- zřizovatelem,
- ZŠ a SŠ Slezské diakonie,
- Slezskou diakonií,
- mateřskými, základními a základními uměleckými školami,
- školskými poradenskými zařízeními (SPC, PPP),
- sociálními a školskými odbory měst,
- Hasiči a Policií ČR – tematické besedy,
- městskými knihovnami, muzei – soutěže, akce, besedy,
- dětskými lékaři, rehabilitačními lékaři, psychiatry,
- logopedy,
- canisterapeuty, hipoterapeuty,
- církevními sbory.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Personální obsazení odpovídá počtu dětí. Ve třídách kromě učitele a asistenta pedagoga mohou působit osobní asistenti, dobrovolníci, praktikanti.

Odbornou výchovně vzdělávací činnost zajišťují učitelé, **speciální pedagogové**, ve spolupráci s dalšími odborníky, např. klinickým

psychologem, logopedem, fyzioterapeutem, odbornými lékaři, SPC.

Učitelé a asistenti se průběžně vzdělávají, jak v rámci aktivního samostudia, tak účastí na různých odborných seminářích a konferencích. Všichni pracovníci jsou pravidelně proškolení v oblasti BOZP.

O výdej stravy, úklid a technické zajištění se starají pověření pracovníci.

3.7. Spolupráce s rodiči

Mateřská škola doplňuje a podporuje rodinnou výchovu, a proto intenzivně spolupracuje s rodiči a zákonnými zástupci dětí. Rodiče se podílejí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů dětí, či plánu osobního rozvoje dítěte, pedagogové konzultují výchovné postupy a respektují názory rodičů. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, vyjádřit svůj názor. Pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte a o jeho individuálních pokrocích v rozvoji.

V prostorách MŠ se nachází informační nástěnka pro rodiče. Rodiče se zúčastňují akcí pořádaných školou, např. vánoční besídky, Den matek, radovánky, výstavy výtvarných prací aj.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními dle druhu a stupně zdravotního postižení.

Mateřská škola uplatňuje tyto speciálně pedagogické terapeutické postupy, metody a formy práce:

- metodu reedukace,
- metodu kompenzace,
- metodu rehabilitace.

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními odpovídá individuálním potřebám dětí a vychází ze školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb.⁵ . Pedagog **vychází především z doporučení školského poradenského zařízení či jiných odborníků**, kteří popisují metody výuky, úpravu obsahu a výstupů vzdělávání dítěte, organizaci výuky, potřebu IVP, hodnocení, intervenci, pomůcky aj., a to v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. a její přílohou uvádějící členění a základní pravidla pro uplatňování podpůrných opatření.

Příklady podmínek výchovy a vzdělávání dětí:

3.8.1. Výchova a vzdělávání dětí s poruchou autistického spektra (PAS)

- + Individuální přístup k dítěti.
- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vytvořen individuální vzdělávací plán, či plán osobního rozvoje.
- + Úprava prostředí – přizpůsobení specifiku postižení (speciálně upravené pracovní místo).
- + Strukturovaný způsob výuky podpořený vizualizovaným časovým plánem všech činností.
- + Nácvik chápání souvislosti *příčina* → *následek*, práce se sociálními situacemi – využití obrázků a situací rozkreslených do kroků.
- + Behaviorální terapie – metoda smlouvy, vyhasínání, zpevňování, učení nápodobou, nácvik relaxace.
- + Komunikační terapie.
- + Herní a interakční terapie.

⁵ o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

3.8.2. Výchova a vzdělávání dětí s mentálním postižením

- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vypracován individuální vzdělávací plán či plán osobního rozvoje.
- + Dítě je aktivizováno a motivováno ke hře a učení speciálními pomůckami pro rozvoj smyslového vnímání, zrakové a sluchové percepce.
- + Pedagog respektuje individuální tempo učení dítěte.
- + Využívání podpůrných terapií jako prostředku k získání nových dovedností (muzikoterapie, arteterapie aj.).
- + Relaxace jako prostředek k odbourání negativního chování (aromaterapie, poslech relaxační hudby, míčkování, jemné masáže, snoezelen aj.).
- + Nácvik sociálních a sebeobslužných dovedností.
- + Nácvik volné činnosti – herní a interakční terapie.
- + Nácvik komunikace (znak do řeči, makaton aj.).

3.8.3. Výchova a vzdělávání dětí s tělesným postižením

- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vytvořen individuální vzdělávací plán, či plán osobního rozvoje.
- + Dítě je aktivizováno a motivováno ke hře a učení.
- + Pedagog respektuje individuální tempo učení dítěte.
- + Využívání podpůrných terapií jako prostředku k získání nových dovedností (hipoterapie, canisperapie, ergoterapie aj.).
- + Používání kompenzačních pomůcek pro vykonávání běžných činností (speciální židle, držáky úchopu, protiskluzové podložky, chodítka); pomůcky pro příjem potravy (speciální lžíce, okraj talíře, nádoby na pití); hygienické pomůcky (madla) aj.
- + Pravidelné rehabilitační cvičení s využitím pomůcek pro LTV a rehabilitaci (rehabilitační míče, nestabilní

plochy, balanční podložky, masážní přístroje, posilovací gumy, bazén s kuličkami aj.).

3.8.4. Výchova a vzdělávání dětí se sluchovým postižením

- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vytvořen individuální vzdělávací plán, či plán osobního rozvoje.
- + Využívání dalšího pracovního místa ve třídě či mimo třídu, úprava zasedacího pořádku pro udržování zrakového kontaktu, odezírání.
- + Individuální práce, navazování komunikace (vizualizace mluvené češtiny, znakový jazyk, prstová abeceda, totální komunikace aj.).
- + Využívání speciálních didaktických pomůcek a kompenzačních pomůcek.
- + Využití tlumočnicka českého znakového jazyka.

3.8.5. Výchova a vzdělávání dětí se zrakovým postižením

- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vytvořen individuální vzdělávací plán či plán osobního rozvoje.
- + Posilujeme zejména správný nácvik používání brýlové korekce a její čistoty, správné a účelné nošení okluze, kontaktních čoček. Kontrolujeme bezpečný a jistý pohyb, manipulaci při sebeobslužných činnostech, při získávání potřebných dovedností a návyků. Posilujeme zrakové vnímání prostřednictvím názoru a smyslů.
- + Zapojujeme multisenzorický přístup při příjmu informací a využíváme kompenzační metody a pomůcky.
- + K doplnění informací je vhodné zapojit v co největší míře kompenzační smysly, slovní popisování situací, chování lidí, vysvětlování pojmů a významu slov, podávání informací o okolním prostředí, doplňování popisu dalšími

počítky: hmatové (reliéfní obrázky, trojrozměrné modely), sluchové, čichové, chuťové, seznamování s pravidly komunikace (hovořit tváří v tvář, naslouchání).

3.8.6. Výchova a vzdělávání dětí s narušenou komunikační schopností

- + Na základě doporučení SPC a ve spolupráci s rodiči je vytvořen individuální vzdělávací plán, či plán osobního rozvoje.
- + Pravidelná individuální logopedická cvičení v oddělené třídě s logopedickým zrcadlem, kolektivní logopedická cvičení.
- + Využívání metod podporujících (augmentativní) a nahrazujících (alternativní) komunikaci (AAK) – znak do řeči, makaton, komunikační tabulky, komunikátory, komunikace pomocí fotografií či piktogramů aj.
- + Využívání speciálních didaktických PC programů a aplikací pro tablet (Méd'a, Méd'a čte, Altík, Logo aj.).

3.9. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání je vhodné také pro děti ve věku od dvou do tří let, je však potřeba v podmínkách vzdělávání zohledňovat další specifika této věkové skupiny.

Dětem je přístupný dostatek bezpečných hraček a pomůcek určeným dětem od dvou let. Ostatní hračky jsou bezpečně uskladněny a zároveň přístupny dětem starším. Nábytek zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí.

Hygienická zařízení (umývárny, toalety, příp. vyčleněný prostor s paravánem pro zajištění soukromí) jsou přizpůsobena dětem se zdravotním postižením i dětem ve věku od dvou do tří let. Jsou vybavena přebalovacím stolem a dětským nočníkem v blízkosti umyvadla a krytého nášlapného koše na použité pleny.

V prostorách mateřské školy je vyčleněn prostor pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky, náhradní oblečení apod.).

I stravování dětí ve věku od dvou do tří let se řídí vyhláškou č. 107/2005 Sb.⁶, tyto děti jsou zařazeny do skupiny strážníků ve věku 3 – 6 let.

Režim dne vychází z potřeb a možností dětí, respektuje vývojová specifika, a to i s ohledem na děti dvouleté. Dbá se na stanovení jasných pravidel, pravidelného režimu s opakujícími se rituály, poskytování dostatku podnětů, emoční podpory, pocitu bezpečí a jistoty, individuální péče. Schopnostem a potřebám dětí se přizpůsobují metody a formy práce, plánování a realizace konkrétních vzdělávacích aktivit.

Pedagogičtí pracovníci se budou dále vzdělávat v oblasti specifik práce s dětmi od dvou do tří let.

3.10. Povinné předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech od 8,00 - 12,00 h, ale dítě má právo vzdělávat se v MŠ po celou dobu jejího provozu. Povinnost není dána ve dnech školních prázdnin.

Rodiče mají možnost plnit povinné předškolní vzdělávání svých dětí i jiným způsobem než je denní docházka do mateřské školy. Tuto skutečnost oznámí řediteli školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku, kdy začíná povinné předškolní vzdělávání.

⁶ o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonný zástupce oznamuje předem známou nepřítomnost dítěte; není-li předem známá, je třeba omluvit dítě telefonicky, osobně či e-mailem bezodkladně v den nepřítomnosti.

IV. Organizace vzdělávání

4.1. Charakteristika tříd

Třídy mateřské školy se nacházejí na odloučených pracovištích školy – v Bohumíně, v Českém Těšíně a v Karviné.

Třídy mateřské školy speciální navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. O přijetí dítěte rozhoduje ředitel školy ve správním řízení.

Všechny třídy jsou uspořádány heterogenně co do věku dětí i druhu a stupně jejich postižení a speciálních vzdělávacích potřeb. Ve třídách je snížený počet dětí v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb.⁷

4.2. Denní režim

Denní řád naší mateřské školy je dostatečně pružný, dovoluje nám reagovat na individuální potřeby dětí a přihlíží ke specifickým výchovy a vzdělávání dětí se zdravotním postižením.

Příchod do mateřské školy – hry a činnosti dle volby dětí.

Součástí denního režimu každé třídy naší mateřské školy je **ranní komunikační kruh** – děti se každý den v kruhu přivítají, vytváří se pocit sounáležitosti a soudržnosti, zazpívají písničky, rytmezují básničky, naučí se nové prstové hry.

Hlavní vzdělávací činnost probíhá v integrovaných blocích, ve kterých se střídají činnosti výtvarné, pracovní, tělesné,

⁷ o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

hudební a činnosti zaměřené na rozvoj rozumových dovedností a smyslů. Výchovně vzdělávací činnost zabezpečuje třídní učitel.

V průběhu dne se zařazují **individuální reedukační a kompenzační cvičení** dle IVP, či osobního plánu rozvoje dítěte která se zaměřují na rozvoji komunikace a slovní zásoby, paměti, matematických představ, prostorové orientace, motoriky a grafomotoriky, smyslového vnímání, senzorické koordinace, sociálních a sebeobslužných návyků.

Pobyt venku – vycházka do okolí a pohybové hry na zahradě se přizpůsobují aktuálnímu stavu počasí.

Odpolední odpočinek dle potřeb dětí a dle provozu konkrétního pracoviště – poslech relaxační hudby, relaxační cvičení, klidové hry, četba.

Odpolední aktivity dle provozu konkrétního pracoviště – hry a činnosti dle volby dětí.

Součástí denního režimu je **stravování** (doplňková jídla a obědy).

4.3. Přijímání dětí do mateřské školy

Mateřská škola poskytuje **komplexní výchovně vzdělávací péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami**, zejména dětem s mentálním postižením a různými formami kombinovaného postižení.

Přijetí dítěte do mateřské školy speciální je vázáno na splnění dvou zákonných podmínek:

- na základě žádosti zákonného zástupce dítěte
- na kladném doporučení školského poradenského zařízení

Mateřská škola nemá svou spádovou oblast. Po podání žádosti zákonným zástupcem dítěte rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy ředitel. Zákonný zástupce obdrží vyrozumění v písemné podobě.

Přijetí vždy předchází různě dlouhé adaptační období, které je u každého dítěte zcela individuální. **Adaptace dětí** je rozdělena do několika setkání, které rodiče s učiteli podle potřeby dohodnou. Rodiče si mohou třídu prohlédnout a seznámit se s nabízenými speciálními činnostmi.

Na počátku přijetí dítěte do mateřské školy realizujeme vstupní speciálně pedagogickou diagnostiku dítěte. Obsahová stránka diagnostiky se týká zjišťování úrovně motoriky, zjišťování sociability, zjišťování úrovně komunikace a řečových schopností, rozumových schopností, úrovně sebeobsluhy a zjišťování úrovně smyslového vnímání. Na základě vstupní speciálně pedagogické diagnostiky zvolíme nejvhodnější výchovně-vzdělávací postupy.

V. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Cíle a poslání mateřské školy

Prvořadým cílem pedagogických pracovníků je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Úkolem vzdělávání v naší mateřské škole je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a v návaznosti na ni zajišťovat odbornou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména dětem s mentálním a kombinovaným zdravotním postižením. Posláním mateřské školy je smysluplně obohacovat denní program dětí, zajistit mnohostranné a přiměřené podněty k rozvoji a učení. Na základě dlouhodobého styku s dítětem i rodinou pak plní také úkol diagnostický.

Usilujeme o osobní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho individuální potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na celkový rozvoj jeho osobnosti. Každému dítěti je věnována cílená pozornost pedagogů tak, aby děti mohly dosáhnout co nejlepšího naplnění svých lidských potřeb.

Naším záměrem je začlenění dětí do přirozeného sociálního prostředí a jejich integrace do běžného školského systému či do speciálního školství.

Filosofií naší mateřské školy je vytvořit pro všechny děti příjemné, bezpečné a zdravé sociální prostředí, ve kterém by se cítily spokojeně a rády se do něj vracely, umožnit jim plnohodnotné prožití dětství, vést děti k sebevyjádření a komunikaci, vybavit děti zdravými návyky, dovednostmi a postoji. Klademe důraz na utváření pozitivních vztahů v dětském kolektivu a utváření základních poznatků o světě kolem nás.

Děti mají možnost osvojit si základní křesťanské hodnoty založené na biblických principech.

5.2. Metody a formy vzdělávání

Nevycházíme z žádného konkrétního pedagogického směru, ale preferujeme selektivní přístup. Děti získávají nové poznatky, schopnosti a dovednosti formou hry, prožitkového a situačního učení. Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu přirozeného poznávání.

Školní vzdělávací program umožňuje pedagogům v jednotlivých třídách pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a s uplatněním své odborné způsobilosti. Stále bude dokumentem otevřeným, který na základě evaluačních činností bude moci být dále dotvářen.

5.3. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola Slezské diakonie je školou zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona⁸ a poskytuje vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, tedy těm, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření mateřskou školou.

Dle § 16 odst. 2, 3 školského zákona se **podpůrná opatření člení do pěti stupňů** podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit **pouze s doporučením školského poradenského zařízení** (§ 16 odst. 4 školského zákona).

Dle doporučení školského poradenského zařízení v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb.⁹ jsou na základě těchto podmínek poskytována dětem podpůrná opatření tak, aby maximálně vyhovovala jejich potřebám, možnostem a rozvíjely potenciál, osobnost každého dítěte.

5.4. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jak je dáno vyhláškou č. 27/2016 Sb. (§ 2 odst. 3 a 4), podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte, jako jeden z podpůrných opatření **může být stanoven individuální vzdělávací plán (dále IVP)**. Pravidla, průběh tvorby, realizace

⁸ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

⁹ o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

a vyhodnocování jsou v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. § 3 a 4.

Během pobytu dítěte v mateřské škole probíhá speciálně pedagogická diagnostika, ta je podkladem individuálního vzdělávacího plánu, či Plánu osobního rozvoje, který vytvářejí třídní učitelé ve spolupráci s asistenty pedagoga, rodiči a SPC. Zpracovává se na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti (jen u IVP) zákonného zástupce dítěte bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce jejich doručení.

IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž **vychází ze školního vzdělávacího programu** a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice.

IVP **obsahuje** údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení. V IVP jsou dále **uvedeny zejména informace** o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení dítěte, případně úpravách výstupů ze vzdělávání dítěte.

IVP i Plány osobního rozvoje mohou být doplňovány a upravovány v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně **jednou ročně vyhodnocuje** naplňování IVP a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu.

Plány osobního rozvoje jsou na konci školního roku vyhodnocovány. U každého dítěte si ověříme úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech uvedených v Plánu osobního rozvoje.

5.5. Doplnující programy

Na základě zájmu rodičů můžeme dětem nabízet tyto služby, z nichž některé jsou poskytovány ve spolupráci se Slezskou diakonií:

- + speciálně pedagogická péče (tvorba IVP, plán osobního rozvoje, reedukace aj.);
- + environmentální aktivity s prvky canisterapie, hipoterapie – probíhají nepravidelně v prostorách tříd, zahrady, v prostorách chovatelských zařízení k tomu určených na základě dohody;
- + další podpůrné aktivity s prvky muzikoterapie, arteterapie, aromaterapie, snoezelen, bazální stimulace aj.;
- + logopedická péče – kromě běžného začleňování logopedických činností pedagogy navštěvuje pracoviště mateřské školy klinický logoped;
- + komplexní léčebná rehabilitace (fyzioterapie, vodoléčba aj.);
- + základní sociální poradenství.

VI. Vzdělávací obsah programu „Barevné korálky“

6.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu nese motivační název „Barevné korálky“ a je rozdělen do 6 integrovaných bloků. Všechny integrované bloky obsahují základní charakteristiku s nabídkou navrhovaných okruhů témat, obecnou vzdělávací nabídku, očekávané výstupy a klíčové kompetence. Tyto integrované bloky jsou pro učitele závazné. Každý blok nese název navazující ke školnímu vzdělávacímu programu Barevné korálky.

Rozdělení jednotlivých integrovaných bloků v ŠVP:

1. Žlutý korálek je tady, jsme tu spolu dohromady.
2. S červeným korálkem si budeme hrát, podzim spolu s ním poznávat.
3. Korálek zlatý jak hvězda z Betléma, pojdme se podívat kdo pláče v kolébce u sena.
4. Bílý korálek nám o zimě vypráví, učí nás jak pečovat o zdraví.
5. Zelený korálek už se k nám kutálí, jaro a zvířátka již na nás čekají.
6. S modrým korálkem pojd' procestovat svět, přidej se k nám hned.

6.2. Třídní vzdělávací program

Pedagogové ve svých třídách rozpracovávají integrované bloky ze ŠVP do tematických částí v třídním vzdělávacím programu (TVP). V souladu se ŠVP uzpůsobují obsah tematických částí konkrétní skupině dětí ve třídě (vzhledem k věku a druhu postižení). Třídní vzdělávací program si pedagog vytváří v takové podobě, jaká mu vyhovuje. Při tvorbě vychází z očekávaných výstupů a klíčových kompetencí, na jejichž základě stanovuje konkretizované výstupy a nabídku konkrétních vzdělávacích činností. Snahou pedagoga je vybavit dítě souborem klíčových kompetencí na takové úrovni, která je pro ně dosažitelná. Některých klíčových kompetencí mohou děti dosáhnout pouze za dopomoci druhé osoby.

Vzdělávací témata je možno doplnit projektovými dny. Časový rozvrh jednotlivých témat je flexibilní, s ohledem na náročnost tématu či zájem dětí o dané téma, potřeby a možnosti dětí. Některé prvky se mohou prolínat, opakovat a přinášet dětem jiný globálnější pohled na svět.

Každým integrovaným blokem se prolíná i určité téma profesí a práce lidí, vázané k jednotlivým integrovaným blokům. Příklady různých povolání v jednotlivých integrovaných blocích:

Žlutý korálek (zahradník, prodavač, učitel, kuchař...) Červený korálek (zahradník, myslivec, pekař) Zlatý korálek (pastevec, prodavač, zemědělec, zpěvák,...) Bílý korálek (sportovec, lékař, švadlena, kuchař, cukrář, herec,....), zelený (zahradník, uklízeč, farmář,....) modrý (policista, hasič, pilot, řidič,....). Výběr profesí představí dětem učitel v rámci témat v TVP.

6.3. Témata integrovaných bloků

“BAREVNÉ KORÁLKY”

Téma integrovaného bloku: Žlutý korálek je tady, jsme tu spolu dohromady.

Záměrem integrovaného bloku je posílení uvědomění si vlastní osoby dítěte, rozvíjení vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému; seznámení dětí s prostředím mateřské školy, ostatními dětmi; vytvářet radostnou atmosféru ve třídě; zvykání si na režim v mateřské škole; seznámení s pravidly chování, bezpečnosti v mateřské škole i v rodině, povídání si s dětmi kam patří - rodina.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	 Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	 vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
Dítě a jeho psychika	 Činnosti zajišťující spokojenost a radost	 respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla odloučit se na určitou dobu od rodiče
Dítě a ten druhý	 Činnosti zaměřené na posilování kamarádských vztahů	 seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhým
Dítě a společnost	 Poslech příběhu pohádek s etickým obsahem	 uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
Dítě a svět	 Poučení a praktický nácvik bezpečného chování	 orientovat se bezpečně v blízkém okolí mateřské školy

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- 1. kompetence k učení:** Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. 1/3
- 2. kompetence k řešení problémů:** všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem 2/1
- 3. kompetence komunikativní:** komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou 3/4
- 4. kompetence sociální a personální:** napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí 4/5
- 5. kompetence činnostní a občanské:** spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat 5/9

Téma integrovaného bloku: S červeným korálkem si budeme hrát, podzim spolu s ním poznávat.

Záměrem integrovaného bloku je možnost přímého pozorování změn v přírodě, vnímání přírody všemi smysly, vytváření si pozitivního postoje k ní; využívání podzimních darů k tvůrčím či hravým činnostem; věnování se podzimním radovánkám a činnostem spojeným s tímto ročním obdobím; pozorování barev podzimu; povídání si o lese, jeho obyvatelích a o přípravách na zimu; sledování proměny počasí a měnícího se stromu; prohlubování společných pravidel soužití, vzájemné komunikace a chování.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	- Jednoduché sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování a úklidu - Rozvíjení pohybové zdatnosti i prostorové orientace při pobytu v lesoparku	- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
Dítě a jeho psychika	- Záměrné pozorování přírody a pojmenování jejích vlastností a charakteristických znaků - Činnosti zasvěcující dítě do proměn počasí	- umět charakterizovat roční období alespoň několika znaky - pozorovat, všímat si změn počasí, komentovat
Dítě a ten druhý	- Hry, přirozené situace podporující verbální či neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem - Činnosti zaměřené na rozvoj komunikačních	- přirozeně komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním

	dovedností dítěte a dospělého	vhodným způsobem, respektovat ho
Dítě a společnost	✚ Aktivita přibližující dítěti pravidla vzájemného styku ✚ Poslech pohádek, příběhu, písni a sledování dramatizace	✚ odmítat společensky nežádoucí chování ✚ vytvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování
Dítě a svět	✚ Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, podzimní přírody, vycházky do okolí ✚ Skupinová práce, na jejímž základě se dítě seznamuje s přírodninami	✚ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí ✚ Pojmenovat a rozeznat různé přírodniny

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

1. kompetence k učení: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů 1/1

uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení 1/2

2. kompetence k řešení problémů: řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty 2/3

řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého 2/2

3. kompetence komunikativní: průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím 3/6

dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) 3/2

4. kompetence sociální a personální: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej 4/1

je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem 4/8

5. kompetence činnostní a občanské: učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat 5/1

má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých 5/5

Téma integrovaného bloku: Korálek zlatý jak hvězda z Betléma, pojďme se podívat kdo pláče v kolébce u sena.

Záměrem integrovaného bloku je přiblížení historie Vánoc, seznámení se s předvánočními a vánočními tradicemi; získání poznatků o časových pojmech – den-noc; vnímání vytvořené vánoční atmosféry, spolupráce a spolupodílení se na přípravě vánoční výzdoby a vystoupení pro rodiče.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	 Manipulační činnosti s pomůckami, jednoduchými předměty, nástroji Seznámení s netradičními výtvarnými technikami	 zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, zvládat jemnou motoriku, vědomě napodobit jednoduchý pohyb
Dítě a jeho psychika	 Individuální i skupinová konverzace	 dokáže vyprávět své zážitky
Dítě a ten druhý	 Hry a činnosti, které vedou k ochotě rozdělit se s druhým	 vnímat, co si druhý přeje
Dítě a společnost	 Návuk říkadel, zpěv a poslech vánočních koled	 vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
Dítě a svět	 Aktivitu přibližující tradice a kulturní zvyky Vánoc	 rozvíjet vztahy se širším společenským prostředím

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

1. kompetence k učení: klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo 1/4

2. kompetence k řešení problémů: nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu 2/8

3. kompetence komunikativní: dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) 3/7

4. kompetence sociální a personální: projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost 4/3

5. kompetence činnostní a občanské: uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu 5/10

Téma integrovaného bloku: Bílý korálek nám o zimě vypráví, učí nás jak pečovat o zdraví.

Záměrem integrovaného bloku je uvědomění si základních znaků zimního období; pozorování zimní přírody, krmení ptáčků. Seznámení se se zimními sporty; pojmenování jednotlivých druhů zimního oblečení. Uvědomění si vlastního těla i prostoru, rozvíjení smyslového vnímání, osvojení si základních poznatků a dovedností podporujících zdraví; spoluvytváření estetického prostředí na karnevalový rej.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	- Pohybové aktivity na sněhu, ledu - Činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí - Činnosti směřující k prevenci nemoci a vytváření zdravých životních návyků	- zvládnout pohybové dovednosti v různém prostředí (na sněhu, ledu) - pojmenovat části těla a znát jejich funkce - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu zdravé výživy
Dítě a jeho psychika	- Zpěv zimních písní, prohlížení dětských knih, sledování filmových pohádek se zimní tematikou - Činnosti přibližující dítěti časové posloupnosti příběhu, pohádek	- uvědomovat si důležité znaky zimního období - chápat časové a prostorové pojmy
Dítě a ten druhý	Přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí chránit bezpečí své i druhých	- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla chování - chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

Dítě a společnost	 Výtvarné vyjádření zimy Přípravy a realizace společenských zábav	 zachycovat skutečnosti ze svého okolí pomocí různých výtvarných technik odmítat společensky nežádoucí chování (ubližování) vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
Dítě a svět	 Sledování rozmanitosti a změn v přírodě Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem v MŠ, doma i na veřejnosti	 porozumět, že svět se kolem proměňuje zvládat bezpečně jednoduché praktické situace, které se opakují (MŠ, doma i na veřejnosti)

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

1. kompetence k učení: učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; 1/5 odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých 1/6

2. kompetence k řešení problémů: zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti 2/5 rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit 2/6

3. kompetence komunikativní: dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) 3/2

komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou 3/4

4. kompetence sociální a personální: projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; 4/3

chápe, že nespravedlnost, ubližování, se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte 4/9

5. kompetence činnostní a občanské: ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit 5/11

dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) 5/12

Téma integrovaného bloku: Zelený korálek už se k nám kutálí, jaro a zvířátka již na nás čekají.

Záměrem integrovaného bloku je poznávání přicházejícího jarního období, získávání poznatků o probouzející se a měnící se přírodě; učit děti pojmenovávat rostliny a pozorovat jejich růst; seznámení s životem rostlin a živočichů u vody; smysluplná činnost přispívající k péči o školní prostředí a blízké okolí; poznávání domácích zvířat a jejich mláďat; vedení k citlivému přístupu ke všemu živému; zprostředkování setkání s živými zvířátky; poznávání tradic souvisejících s Velikonocemi.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	- Manipulační činnosti s předměty, náčiním a materiálem - Lokomoční pohybové činnosti	- zvládat jemnou motoriku, koordinaci ruky a oka (zacházet s předměty, nástroji a náčiním) - vědomě napodobit jednoduchý pohyb zvířete
Dítě a jeho psychika	- Záměrné pozorování a pojmenovávání změn v jarní přírodě - Poznávání a pozorování domácích i užitkových zvířat - Komentování vlastních zážitků se zvířátkem	- pozorovat změny v přírodě a pojmenovat hlavní znaky ročního období - pojmenovat domácí zvířata a jejich mláďata, seznámit se s jejich charakteristickými rysy - být citlivé ve vztahu k živé přírodě
Dítě a ten druhý	- Aktivita podporující sbližování dětí (kooperativní hry) - Hry a činnosti zaměřené na rozvíjení spolupráce s druhým dítětem	- respektovat základní pravidla vzájemného styku - rozvíjet spolupráci s druhým dítětem

(velikonoční tradice)		
Dítě a společnost	✚ Sledování dramatizací, divadelních scének (návštěva kulturních a uměleckých míst) ✚ Aktivita seznamující dítě s velikonočními tradicemi a zvyky	✚ pozorně poslouchat a sledovat literární či dramatické představení ✚ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
Dítě a svět	✚ Pracovní činnosti zaměřené na péči o nejbližší okolí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny) ✚ Poučení o nebezpečných situacích při kontaktu se zvířaty	✚ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí ✚ chránit živé tvory, starat se o ně, pomáhat pečovat

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

1. kompetence k učení: učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění 1/6

klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo 1/4

2. kompetence k řešení problémů: řeší problémy, na které stačí; známé a opakuje se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého 2/2

nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu 2/8

3. kompetence komunikativní: domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci 3/3

ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog 3/1

4. kompetence sociální a personální: dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy 4/4

uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky 4/2

5. kompetence činnostní a občanské: dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky 5/2

chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky 5/7

Téma integrovaného bloku: S modrým korálkem pojd' procestovat svět, přidej se k nám hned.

Záměrem integrovaného bloku je vytváření citového vztahu k rodině, k domovu, místu kde žijí, poznávání a manipulace s předměty a věcmi které nás doma obklopují; příprava vystoupení a dárečků pro maminky; při vycházkách pozorujeme rozkvetlou přírodu, drobný život na louce, dopravu, lidi kolem nás a vše co se kolem nás děje. Děti vedeme k osvojení si základních poznatků o dopravě; dovedností důležitých pro bezpečný pohyb venku, na ulici a ve městě; seznámení s charakteristickými znaky léta; vodních her, rozloučení se s mateřskou školou – „pasování“ na školáky.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy Dítě dle svých schopností zpravidla dokáže:
Dítě a jeho tělo	- Smyslové hry v přírodě - Manipulační činnosti s předměty (hra na dopravu)	- vnímat a rozlišovat podněty pomocí smyslů např. čichu, sluchu... - osvojit si jednoduché motorické dovednosti
Dítě a jeho psychika	- Přímé pozorování a komentování přírodních jevů - Hry na téma domov - Objevování charakteristických znaků léta	- poznávat charakteristické znaky některých zahradních a lučních květin a hmyzu - uvědomit si příjemné citové prožitky-lásku, radost, spokojenost... - pojmenovat základní znaky léta
Dítě a ten druhý	- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - Společné hry s míčem a vodou	- vnímat, co si druhý přeje - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky

Dítě a společnost	 Příprava a realizace slavnosti ke Dni matek Aktivita přibližující dítěti cestování	 vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností vytvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách (cestování v dopravních prostředcích)
Dítě a svět	 Účast a vystoupení na společenské akci Poučení o bezpečnosti na silnici, chodníku, hřišti...o prázdninách	 rozvíjet vztahy se širším společenským prostředím uvědomit si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit

Klíčové kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

1. kompetence k učení: odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých 1/ 6

má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije 1/3

2. kompetence k řešení problémů: chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit 2/7

užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích 2/4

3. kompetence komunikativní: ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku 3/8

ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní 3/5

4. kompetence sociální a personální: spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim 4/6

chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout 4/7

5. kompetence činnostní a občanské: má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat 5/8

chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá 5/4

VII. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

Evaluační systém nastavuje vyhodnocování jako průběžný proces a směřuje k rozvoji vzdělávací strategie celé mateřské školy. Sestává z autoevaluace a pedagogické diagnostiky (hodnocení výsledků vzdělávání).

Jednotlivé fáze sebehodnotící činnosti:

1. příprava
2. sběr dat
3. analýza informací a jejich vyhodnocení
4. stanovení priorit, plán dalšího postupu
5. zavedení do praxe

Neustále se opakují a cyklicky na sebe navazují.

Oblasti autoevaluace	Podoblasti autoevaluace	Prostředky autoevaluace (metody, techniky)	Časový plán autoevaluace	Odpovědnost
Vzdělávací program	Mapování realizace školního vzdělávacího programu (ŠVP)	Pozorování, evidence pozorovaných jevů	Průběžně	Koordinátor ŠVP, učitelé v jednotlivých třídách, VOP
		Evaluační zpráva	1x ročně	Koordinátor ŠVP
	Mapování realizace třídního vzdělávacího programu (TVP)	Pozorování, evidence pozorovaných jevů, hodnocení TVP, hospitace	Průběžně, po skončení každého TVP	Třídní učitel, VOP
		Ankety	Alespoň 1x ročně	Třídní učitel, VOP
Podmínky vzdělávání	Věcné podmínky	Pozorování, hospitace, kontrola dodržování zákonných norem	Průběžně	Všichni pracovníci školy
	Životospráva	Pozorování, hospitace, rozbor dokumentace	Průběžně	VOP, třídní učitel

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

		Dotazník	1x ročně	Třídní učitel
Psychosociální podmínky		Pozorování, hospitace, rozhovory s dětmi a rodiči, práce dětí	Průběžně	VOP, třídní učitel
		Dotazník	1x ročně	Třídní učitel
Organizace		Pozorování, hospitace, spolupráce s rodiči	Průběžně	VOP, třídní učitel
Řízení mateřské školy		Porady vedení školy, pedagogické rady, spolupráce se školskou radou, SWOT analýza	V období pedagogických rad	Vedení školy, všichni pedagogičtí zaměstnanci
		Provozní porady	Průběžně	Vedení školy, všichni zaměstnanci
Personální a pedagogické zajištění		Hodnocení zaměstnanců	1x ročně	VOP, vedení školy
Spoluúčast rodičů		Rozhovor s rodiči během třídních schůzek, společných akcí	Průběžně	Třídní učitel
		Dotazník	1x ročně	Třídní učitel
Začleňování a podpora dětí		Hospitace, podpora vzájemné komunikace učitelů, asistentů pedagoga, výchovného poradce, psychologa odborných pracovišť	Průběžně	VOP, třídní učitel

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Průběh vzdělávání (učitel)	Podpora dosahování vzdělávacích cílů	Hospitace	Dle hospitačního plánu	Vedení školy, VOP
		Sebereflexe	Průběžně	Třídní učitel
	Rozvoj strategií učení	Hospitace	Dle hospitačního plánu	Vedení školy, VOP
		Sebereflexe	Průběžně	Učitel
	Rozvoj osobnostních a sociálních způsobilostí	Hospitace, pozorování dětí	Dle hospitačního plánu	Vedení školy, VOP
		Sebereflexe, analýza prací dětí	Průběžně	Učitel
	Rozvoj praktických návyků a dovedností	Hospitace	Dle hospitačního plánu	Vedení školy, VOP
		Sebereflexe	Průběžně	Učitel
	Začleňování a podpora dětí	Hospitace, pozorování	Průběžně	VOP
		Sebereflexe	Průběžně	Učitel
Výsledky vzdělávání (dítě)	Dosahování vzdělávacích cílů	Rozhovor, hospitace, pozorování, spolupráce s odborníky	Průběžně	VOP, třídní učitel
		Vyhodnocení IVP	Alespoň 1x ročně	Třídní učitel
	Projevy strategií učení	Hospitace, analýza prací dětí	Průběžně	VOP, třídní učitel
	Projevy osobnostní a sociální způsobilosti	Hospitace, pozorování	Průběžně	VOP, třídní učitel
	Projevy praktických návyků a dovedností	Hospitace, pozorování, analýza prací dětí	Průběžně	VOP, třídní učitel

Seznam použitých zkratek

IVP	individuální vzdělávací plán
LTV	léčebná tělesná výchova
MŠ	mateřská škola
PAS	poruchy autistického spektra
PLPP	plán pedagogické podpory
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
ŠVP	školní vzdělávací program
TVP	třídní vzdělávací program
VOP	vedoucí odloučeného pracoviště
ZŠ	základní škola

Příloha č. 1.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Jazyková příprava je určena dětem - cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí a potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka.

Již od samotného nástupu do mateřské školy je dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytována jazyková podpora, je však potřeba, aby pedagog při práci s celou třídou uzpůsobil tomu didaktické postupy a děti cíleně podporoval v osvojování českého jazyka.

Jazyková příprava zajišťuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka plynulý přechod do základního vzdělávání, a zřizuje se v případě alespoň 4 cizinců v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využít při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.